

Tijdelijke regels voor experimenten met assistentie bij het stemmen in een stemhokje (Tijdelijke experimentenwet assistentie bij het stemmen)

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten: Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is tijdelijke regels vast te stellen die het mogelijk maken bij verkiezingen experimenten te houden met het ruimer toestaan van assistentie bij het stemmen in een stemhokje, ter bevordering van de toegankelijkheid van het stemproces;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

In deze wet wordt verstaan onder:

Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 2

1. Onze Minister kan besluiten dat bij een verkiezing als bedoeld in de Kieswet experimenten plaatsvinden met als doel de toegankelijkheid van het stemproces te bevorderen door de mogelijkheid uit te breiden tot bijstand aan kiezers bij het uitbrengen van een stem.
2. Onze Minister kan, na instemming van de betrokken gemeenteraad, gemeenten aanwijzen waar een experiment wordt gehouden.
3. Het eerste lid is niet van toepassing bij een verkiezing van de leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Artikel 3

Op een experiment als bedoeld in artikel 2 zijn de artikelen 4 tot en met 6 van deze wet van toepassing.

Artikel 4

1. Burgemeester en wethouders wijzen in hun gemeente een of meer stembureaus aan ten behoeve van een experiment als bedoeld in artikel 2 van deze wet.

2. De burgemeester brengt de in het eerste lid bedoelde aanwijzing ten minste veertien dagen voor de stemming ter openbare kennis.
3. Bij de kennisgeving, bedoeld in artikel J 4, eerste lid, derde volzin, van de Kieswet wordt tevens vermeld in welke stemlokalen de in het eerste lid bedoelde stembureaus zitting houden.
4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over het aantal op grond van het eerste lid aan te wijzen stembureaus en over de inrichting van het stemlokaal.

Artikel 5

1. Onverminderd het bepaalde krachtens artikel E 3, derde lid, van de Kieswet en in afwijking van artikel J 12 van de Kieswet, zijn van een aangewezen stembureau gedurende de stemming ten minste vier leden aanwezig.
2. Ten minste twee van de aanwezige leden van het stembureau dienen, na het volgen van een training, naar het oordeel van burgemeester en wethouders over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken om een kiezer desgevraagd bijstand te verlenen. Bijstand wordt niet verleend door een lid dat:
 - a. kandidaat is voor de verkiezing in de betreffende kieskring;
 - b. gekozen lid is van het vertegenwoordigend orgaan waarvoor de verkiezing wordt gehouden.

Artikel 6

1. Onverminderd het bepaalde in artikel J 28 van de Kieswet kan de voorzitter van het stembureau een kiezer op zijn verzoek toestaan bijstand te krijgen bij het uitbrengen van zijn stem.
2. De bijstand wordt verleend door een lid van het stembureau als bedoeld in artikel 5, tweede lid.
3. Indien hem blijkt dat de kiezer niet in staat is om ondubbelzinnig aan te geven hoe deze zijn stemrecht wenst uit te oefenen, staakt het lid van het stembureau het geven van bijstand. In dat geval biedt hij de kiezer aan het stembiljet terug te nemen en de kiezer diens stempas of kiezerspas terug te geven.
4. Op een door de kiezer teruggegeven stembiljet is artikel J 27, tweede lid, van de Kieswet van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7

Deze wet en de daarop berustende bepalingen is mede van toepassing in Bonaire, Sint Eustatius en Saba, met inachtneming van het bepaalde in afdeling Va van de Kieswet.

Artikel 8

In artikel 1 van bijlage 2 van de Algemene wet bestuursrecht wordt in de alfabetische volgorde ingevoegd:

Tijdelijke experimentenwet assistentie bij het stemmen: artikel 2

Artikel 9

In artikel 1 van bijlage 2 van de Algemene wet bestuursrecht vervalt de zinsnede met betrekking tot de Tijdelijke experimentenwet assistentie bij het stemmen.

Artikel 10

1. Onder verantwoordelijkheid van Onze Minister vindt een evaluatie plaats van ieder experiment afzonderlijk, dan wel gezamenlijk met een of meer andere, met elkaar samenhangende experimenten.
2. De evaluatie van een experiment met bijstand bij het stemmen in een stembokje heeft tot doel inzicht te verkrijgen in:
 - a. de omvang en, aard van de behoefte bij kiezers aan bijstand in het stembokje;
 - b. het effect van dit experiment op de wijze waarop kiezers deelnemen aan het verkiezingsproces; en
 - c. de uitvoerbaarheid van de regeling.

Artikel 11

Indien het bij koninklijke boodschap van 10 juni 2020 ingediende voorstel van wet tot Wijziging van de Kieswet in verband met de aanpassing van de procedure voor de vaststelling van verkiezingsuitslagen alsmede regeling van enkele andere onderwerpen in die wet, de Waterschapswet, de Mediawet 2008 en de Mediawet BES (Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen) (35 489) tot wet is of wordt verheven en artikel I, onderdeel I, van die wet in werking treedt, wordt deze wet als volgt gewijzigd: in artikel 5, tweede lid, vervalt de laatste volzin.

Artikel 12

1. Deze wet, met uitzondering van artikel 9, treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.
2. Onder gelijktijdige inwerkingtreding van artikel 9 vervalt deze wet vijf jaar na zijn inwerkingtreding.

Artikel 13

Deze wet wordt aangehaald als: Tijdelijke experimentenwet assistentie bij het stemmen.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren